



RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 15 października 2024 roku

ZZS.422.17.2024.KK

**Szanowna Pani
Barbara Nowacka
Ministra Edukacji**

Szanowna Pani Ministro,

wobec informacji dotyczących braku odpowiednich kwalifikacji osób zatrudnianych w szkołach oraz przedszkolach na stanowiskach psychologów, stosownie do art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 292), zwracam się z uprzejmą prośbą o objęcie przedstawionej tematyki szczególnym zainteresowaniem.

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela psychologa określa rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 2102).

Podczas spotkania, które odbyłam 17 września 2024 r. z przedstawicielami Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Psychologów wskazano, iż: „z ankiety przeprowadzonej przez OZZP wśród kuratoriów oświaty wynika, że w wielu szkołach na stanowiskach psychologa szkolnego pracują osoby bez tytułu magistra psychologii. **W roku szkolnym 2022/2023 kuratoria w całej Polsce wydały rekordową liczbę takich zgód.** Np. była ona udzielona 250 studentom kierunku psychologia, 276 osobom z tytułem magistra innych kierunków, 19 nauczycielom przedmiotów ogólnokształcących będących absolwentami dwusemestralnych lub trzyletnich studiów podyplomowych na kierunkach psychologia i pokrewnych (które nie kończą się uzyskaniem tytułu magistra lub licencjata”¹).

Podobnie wysoce niepokojące są ustalenia dokonane w ramach kontroli Najwyższej Izby Kontroli *POMOC PSYCHOLOGICZNA I PSYCHOTERAPEUTYCZNA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY*², gdzie wskazano m.in., iż w dwóch szkołach (20% kontrolowanych) – **za zgodą kuratora oświaty – specjaliści szkolni zatrudnieni byli mimo braku wymaganych**

¹ <https://brpd.gov.pl/2024/09/17/o-zawodzie-psychologa-rpd-oraz-srodowisko-psychologiczne-mowia-jednym-glosem/>

² <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/niewydolna-pomoc-psychologiczna-i-psychotherapeutyczna-dla-dzieci-i-mlodziezy.html>

przepisami kwalifikacji. W jednej, na stanowisku psychologa zatrudniono pedagoga szkolnego, który ukończył studia podyplomowe w zakresie psychologii sportu (nie pozyskano psychologa). Natomiast w drugiej, na stanowisku pedagoga szkolnego zatrudniono osobę w trakcie zdobywania odpowiednich kwalifikacji³.

Zaznaczenia wymaga, że nie wszystkie specjalności prowadzone na kierunku psychologia przygotowują do pracy w placówkach oświatowych.

Uwzględniając liczbę rozmów, czatów oraz zgłoszeń wymagających natychmiastowej interwencji związanych przede wszystkim z myślami czy zamiarami suicydalnymi w miesiącu wrześniu przeprowadzonych w Dziecięcym Telefonie Zaufania⁴ funkcjonującym w Biurze Rzeczniczki Praw Dziecka oraz w okresie poprzedzającym moment powrotu do szkoły⁵ kluczowe wydaje się nie tylko zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej w szkołach lecz także jej odpowiednia jakość.

Nawiązując do danych NIK, iż „ustalonych przez Ministra standardów zatrudnienia specjalistów w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych (psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego, logopedy, terapeutów pedagogicznych) nie spełniało na koniec marca 2023 r. 54 % placówek oświatowych”⁶, a także informacji przekazanych przez fundację GrowSPACE w zakresie wakatów oraz braków w opiece psychologicznej w szkołach⁷, zwracam się z uprzejmą prośbą o pogłębioną analizę przedstawionego problemu oraz wskazanie czy proces wydawania zgód przez Kuratorów jest ściśle monitorowany przez Ministerstwo.

Z wyrazami szacunku

*Monika Horna-Cieślak
Rzecznik Praw Dziecka*

³ LPO.430.2.2023 Nr ewid. 12/2024/P/076/LPO str. Str.24-26

⁴ We wrześniu w Dziecięcym Telefonie Zaufania RPD 800 12 12 12 przeprowadzono 3570 rozmów, 1934 czaty oraz zarejestrowano 149 zgłoszeń wymagających natychmiastowej interwencji związanych przede wszystkim z myślami czy zamiarami suicydalnymi.

⁵ W sierpniu, przed pierwszym dzwonkiem szkolnym, przeprowadzono 2933 rozmowy, 2203 czaty oraz zarejestrowano 155 zgłoszeń wymagających natychmiastowej interwencji.

⁶ Informacja o wynikach kontroli LPO.430.2.2023; Nr ewid. 12/2024/P/076/LPO str. 8

⁷ <https://pulsmedycyny.pl/medycyna/psychologia-i-psihiatria/ozzp-rekordowo-duzo-osob-bez-tytulu-magistra-psychologii-w-polskich-szkolach/>